

Briuselis, 2023 m. balandžio 20 d.
(OR. en, pl)

Tarpinstitucinė byla:
2021/0206(COD)

8358/23
ADD 1

CODEC 623
CLIMA 199
ENV 382
ENER 191
TRANS 147
SOC 253
FIN 440
RESPR 15
COH 38
CADREFIN 50

PRANEŠIMAS DĖL „A“ PUNKTO

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Tarybai

Dalykas: EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1060, projektas (**pirmasis svarstymas**)
– Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas
= Pareiškimai

Lietuvos pareiškimas

Lietuva pritaria Reglamento, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas, galutiniam kompromisinių tekstui.

Lietuva sutinka, kad norint pasiekti ilgalaikį poveikio klimatui neutralumo tikslą reikia didesnių šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio mažinimo užmojų. Sustiprinta ES ATLPS, pradėta taikyti ir naujiems sektoriams, yra veiksminga išmetamo ŠESD kiekio mažinimo priemonė. ES ATLPS taikymo išplėtimas, įtraukiant transporto, pastatų ir kitus sektorius, yra priemonė, kuria turėtų būti užtikrintas suderintas ES lygmens požiūris į sektoriuose, kuriems netaikoma ATLPS, išmetamo ŠESD kiekio mažinimą, ypač transporto sektoriuje. Vis dėlto tai taip pat sukels papildomų socialinių ir ekonominių iššūkių, o didžiausią neigiamą poveikį patirs tos valstybės narės, kurių BVP yra mažesnis ir kuriose energijos nepritekliaus lygis yra didžiausias.

Šiuo atžvilgiu Lietuva palankiai vertina tai, kad įsteigiamas Socialinis klimato fondas – priemonė, kuria siekiama sušvelninti siūlomos pastatų ir kelių transporto sektoriams skirtos ES ATLPS (PKT ATLPS) neigiamą poveikį pažeidžiamiesiems namų ūkiams, labai mažoms įmonėms ir transporto naudotojams, pasitelkiant priemones ir investicijas, taip pat laikiną tiesioginę paramą pajamoms. Itin svarbu užtikrinti, kad valstybės narės, kurių BVP yra mažesnis ir kurios patiria didžiausią energijos nepriteklių, bent jau susigrąžintų taikant PKT ATLPS patiriamas išlaidas, pasinaudodamos pardavimo aukcione teisėmis ir Socialiniu klimato fondu.

Lietuva apgailestauja dėl to, kad Socialinis klimato fondas bus įsteigtas fiksuoto dydžio, nesuteikiant jokios galimybės jo dydį dinamiškai didinti augant apyvartinių taršos leidimų kainoms (ypač virš 55 EUR), kad būtų galima tinkamai reaguoti į vartotojų patiriamų išlaidų pokyčius.

Taip pat tenka apgailestauti dėl to, kad apyvartiniams taršos leidimams nustatytas kainų reguliavimo mechanizmas negali veiksmingai užtikrinti anglies dioksido kainos nuspėjamumo ilgesnį laikotarpį, nes jis nustatytas tik 2028 m. ir 2029 m. (iš dalies pakeistos Direktyvos 2003/87/EB 30h straipsnis).

Lenkijos pareiškimas

Lenkijos nuomone, itin svarbu, kad ES perėjimas prie poveikio klimatui neutralumo būtų sąžiningas.

Šiame kontekste pritariame idėjai skirti papildomą finansavimą iš ES lėšų, kad būtų kompensuotos energetikos pertvarkos išlaidos, subjektams, kurie patiria energijos nepriteklių ir su transportu susijusią atskirtį, ir pažeidžiamiesiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms bei pažeidžiamiesiems transporto naudotojams.

Vis dėlto tai, kad Socialinis klimato fondas įsteigiamas su sąlyga, kad būtų diegiami sprendimai, kurie sukuria papildomą našta namų ūkiams, taip didinant ir gilinant skurdą, yra netinkama.

Be to, Lenkija dar kartą pareiškia savo neigiamą poziciją dėl viso Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio, kuriuo nustatomi nerealistiški tikslai bei užmojai ir kuris daro didelį poveikį valstybių narių energijos rūšių deriniui.

Lenkijos nuomone, didžioji šio priemonių rinkinio dalis yra grindžiama netinkamu teisiniu pagrindu, o tai sukuria pavojingą precedentą.

Todėl Lenkija susilaiko balsuojant dėl šio teisės akto.

Komisijos pareiškimai

1 pareiškimas

Derybose pagal Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos naują redakciją Komisija ketina pristatyti tikslinį Reglamento, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas, pakeitimą, kuriuo būtų atnaujinta energijos nepritekliaus apibrėžtis pagal susitarimą, pasiektą dėl energijos nepritekliaus apibrėžties Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje.

2 pareiškimas

2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo, 30–33 punktuose reikalaujama, kad Komisija suteiktų galimybę naudotis integruota ir sąveikia informacine ir stebėsenos sistema, apimančia bendrąją duomenų gavybos ir rizikos įvertinimo priemonę, kad būtų galima turėti prieigą prie reikiamų duomenų ir juos analizuoti siekiant užtikrinti bendrą taikymą valstybėse narėse. Be to, visos trys institucijos susitarė su atitinkamais pagrindiniais teisės aktais susijusios teisėkūros procedūros metu lojaliai bendradarbiauti, kad užtikrintų tolesnę veiklą, susijusią su 2020 m. liepos mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadamis dėl šio aspekto.

Komisija mano, kad teisėkūros institucijų pasiekto susitarimo dėl bendrosios duomenų gavybos priemonės naudojimo ir duomenų apie tikruosius lėšų gavėjų savininkus rinkimo ir analizės nepakanka siekiant sustiprinti Sąjungos biudžeto apsaugą nuo sukčiavimo bei pažeidimų ir užtikrinti veiksmingą interesų konfliktų, pažeidimų, dvigubo finansavimo problemų ir nusikalstamo lėšų panaudojimo kontrolę. Todėl teisėkūros institucijos susitarė, kad Reglamente, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas, nurodytame požiūryje tinkamai neatsispindi norimas tarpinstitucinio susitarimo užmojis ir dvasia.

3 pareiškimas

Komisija mano, kad dėl susitarimo dėl valstybių narių galimybės paskirti daugiau nei vieną instituciją, kuriai gali būti patikėta atsakomybė pasirašyti prie mokėjimo prašymų pridedamą valdymo deklaraciją, teisėkūros institucijų pasiekto pagal Reglamento, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas, III priedą „Pagrindiniai valstybės narės kontrolės sistemai taikomi reikalavimai“, galėtų sumažėti veiksmingumas ir sumenkėti atsakomybė, taip pat kilti painiavos dėl valdžios institucijų vaidmenų.
